

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről, valamint a(z) xxx/xxx európai parlamenti és tanácsi rendelet [a hatósági ellenőrzésekről szóló rendelet] módosításáról és a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

COM(2014) 180 final – 2014/0100(COD)

(2015/C 012/12)

Előadó: **Armands KRAUZE**

2014. április 2-án az Európai Parlament és 2014. április 28-án a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 43. cikkének (2) bekezdése és 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről, valamint a(z) xxx/xxx európai parlamenti és tanácsi rendelet [a hatósági ellenőrzésekről szóló rendelet] módosításáról és a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

COM(2014) 180 final – 2014/0100 (COD)

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2014. október 2-án elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2014. október 15–16-án tartott, 502. plenáris ülésén (az október 16-i ülésnapon) 61 szavazattal 1 ellenében, 5 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság jogalkotási javaslatát, és azt a szándékát, hogy a kereslet alakulásával párhuzamosan ösztönözni kívánja a biogazdálkodás fejlesztését Európában, miként azzal is egyetért, hogy kezelni kell a jelenlegi rendszer hiányosságait. Az Európai Bizottságnak ösztönöznie kellene mind a biogazdálkodás fejlesztését, mind pedig a fogyasztók biotermékekbe vetett bizalmának a növelését.

1.2. Aggodalommal fogadja azonban, hogy az Európai Bizottság hatásvizsgálata nem az elvárt módon értékeli az új szabályozásnak az európai biogazdálkodás további fejlődésére gyakorolt következményeit. A hatásvizsgálat azt sem vizsgálja, hogy az új szabályozás milyen hatással lesz a biotermelőkre, illetve a termelés folytonosságára.

1.3. Az EGSZB támogatja, hogy az Európai Bizottság a biogazdálkodásban való részvételre kívánja ösztönözni a kisméretű gazdaságokat, valamint hogy a biotermékek teljes láncolatában az adminisztratív terhek csökkentését tűzi ki célul.

1.4. Az EU a biotermékek nettó importőrének számít, ugyanakkor az európai gazdálkodókat sújtó, egyre növekvő termelési költségek és adminisztratív terhek nem teszik lehetővé, hogy az ökológiai termelés ágazata úgy fejlődjön az uniós tagállamokban, hogy képes legyen kielégíteni a fogyasztók növekvő igényeit.

1.5. Az EGSZB összességében támogatja, hogy az Európai Bizottság az eddigi vegyes gazdálkodási formákról az ökológiai termelésre való teljes áttérést tűzi ki célul, bizonyos konkrét esetekben azonban szükségesnek tartja a kivételeket. Ahhoz, hogy elősegíthessük a mezőgazdasági termelők teljes mértékű áttérését a biogazdálkodásra, további támogató intézkedésekre van szükség.

1.6 Az EGSZB a növényi szaporítóanyagok és a vetőmagok vonatkozásában a rendeletjavaslat pontosítására kéri az Európai Bizottságot, mivel a biogazdálkodók számára nehézséget jelent majd annak a követelménynek a teljesítése, hogy 2021-ig 100 %-ban biológiai eredetű vetőmagot használjanak.

1.7 Az EGSZB reméli, hogy a transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerségi megállapodásról és más egyezményekről folyó tárgyalások hatásaként a biotermékekre vonatkozó uniós szabványok nem veszítenek majd szigorúságukból, illetve a biotermékek előállítására, értékesítésére és tanúsítására alkalmazandó feltételek nem fogják újra vita tárgyát képezni, illetve nem fognak módosulni.

1.8 A biogazdaságokban sok szinten szigorúbb állatjóléti szabályokat kell bevezetni, mint a hagyományos gazdaságokban, jóllehet bizonyos esetekben nehézséget jelenthet a biogazdálkodók számára, hogy megfeleljenek a magas követelményeknek. Az EGSZB azt ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy tanulmányozza és gondosan határozza meg azokat a kivételeket, amelyek a biogazdaságokban élő állatok jólétével összefüggő előírásokra vonatkoznak, annak érdekében, hogy meg lehessen őrizni a helyi fajtáknál hosszú idő óta alkalmazott hagyományos tenyésztési előírásokat és módszereket.

1.9 Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg és vegye tekintetbe a tagállamok és az uniós régiók hagyományokra vonatkozó, történelmi és éghajlati különbségeit, valamint a nemzeti termelési sajátosságokat is, megőrizve bizonyos rugalmasságot a kivételek alkalmazásában, és ezzel egyidejűleg biztosítva a harmonizáció bizonyos szintjét.

1.10 A biogazdálkodóknak teljesíteniük kell kötelezettségvállalásaikat. Ezért az új rendelet hatálybalépését követően, a vidékfejlesztési programok 2014–2020-as finanszírozási időszakának félidejében biztosítani kell a gazdálkodók számára a lehetőséget, hogy vagy a már fennálló kötelezettségvállalásaikat, vagy pedig az új rendelet előírásait teljesítsék. Biztosítani kell, hogy a le nem zárult szerződések esetében a hatályos jogszabályi keret változásai nem rónak visszamenőleges hatályú szankciókat azon gazdákra, akik nem tudnak alkalmazkodni a módosított követelményekhez.

1.11 Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe az európai legkülső régiók sajátosságait, így téve lehetővé számukra a helyi ökológiai termelés kialakítását (hozzáférés a vetőmagvakhoz, az ellátás sokféleségének hiánya, egészségügyi gondok).

1.12 Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy tisztázza a méhpempő, a virágpor és a méhviasz státusát, felvéve ezeket az ökológiai termelésről szóló rendelettervezet I. mellékletében szereplő listán felsorolt egyéb termékek közé.

1.13 Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy nyújtson megfelelő innovációs és képzési támogatást a biogazdálkodás terén, különös jelentőséget tulajdonítva a fiatalok szakmai képzésének és az aktív termelők egész életén át tartó tanulásának.

1.14 Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki egy olyan rendeletjavaslatot, amellyel előrelépéseket lehet elérni a biotermékek közvetlen értékesítése és a rövid disztribúciós láncok létrehozása terén.

1.15 Az EGSZB azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy a rendeletben bocsásson rendelkezésre olyan eszközöket, amelyekkel ösztönözni lehet a biotermékek állami és nagytételben történő beszerzését iskolákban, kórházakban és egyéb közintézményekben.

2. Általános megjegyzések

Általános információk az érdekelt felek által elfogadott álláspontokról

2.1 Az ökológiai gazdálkodás a természeti erőforrások kezelésén alapuló összetett termelési rendszer, amely szigorú korlátozásokat ír elő a szintetikus és vegyi anyagok alkalmazását illetően, lemond az ásványi trágyák alkalmazásáról és megtiltja a GMO-k használatát.

2.2 A biogazdálkodás nem pusztán bizonyos termékek termelésének vagy feldolgozásának egy különleges módszere, hanem ezt egy tágabb koncepció részévé teszi. A biogazdálkodás mind saját fizikai környezetét, mind pedig társadalmi feltételeit figyelembe veszi. Olyan, sokkal tágabb látókörű termelési formáról van szó, amelyben a társadalmi-gazdasági, a politikai és a társadalmi-kulturális dimenziót is figyelembe veszik.

2.3 Az ökológiai gazdaságok általában nagyobb biológiai sokféleséget képviselnek, a nem ökológiai gazdaságokhoz képest előbbieken több növény- és rovarfaj különíthető el. Az ökológiai gazdaságokban a talaj élő szervezetekben sokkal gazdagabb, melyek hozzájárulnak a talajszerkezet fenntartásához és a magas szervesanyag-tartalomhoz, javítva így a talaj szellőztetését és vízelvezetését.

2.4 E gazdaságok környékén sokkal jobb a vízminőség, mivel a biogazdálkodók nem alkalmaznak egészségkárosító szintetikus növényvédő szereket és ásványi műtrágyákat. A megfelelő vetésforgó hozzájárul a talaj termékenységének és a tápanyagok hatékonyságának javításához. A gazdaságok összehasonlítása alapján megállapítható, hogy az ökológiai gazdaságokban a hektáronkénti nitrátkioldódás 57 %-kal alacsonyabb.

2.5 A biogazdálkodás ösztönzi a környezetbarát munkahelyek megteremtését. Egy 2011-ben az Egyesült Királyságban és Írországból készült tanulmány, amely az ökológiai gazdaságokban vizsgálta a foglalkoztatási rátát, feltárta, hogy a hagyományos gazdaságokkal összehasonlítva előbbiek 135 %-kal több teljes munkaidős munkahelyet teremtenek ⁽¹⁾.

2.6 Az Európai Bizottság 2013-ban elindított online konzultációja során az érdekelt felek szervezetei hangsúlyozták, hogy az erre a területre vonatkozó jogszabályok felülvizsgálatának a hatályos jogszabályok sikerén kellene alapulnia, és lehetővé kellene tennie az EU számára az ökológiai termelés fejlesztését. Az Európai Bizottság által javasolt foratókönyvek közül az érdekelt felek többsége a jelenlegi helyzet kiigazítására vonatkozó lehetőséget részesítette előnyben, vagyis a hatályos jogszabályok javítását és jobb alkalmazását.

2.7 Bár az új jogszabályokkal kapcsolatosan az érdekelt felek szervezetei és a civil társadalom is megfogalmazta álláspontját, az Európai Bizottság egy olyan jogalkotási kezdeményezést készített és mutatott be, amely jelentős változásokat tartalmaz.

Általános információk az Európai Bizottság jogalkotási kezdeményezéseiről

2.8 Az Európai Bizottság javaslata három nagy célkitűzésre összpontosít, ezek a fogyasztók bizalmának megőrzése, a termelők bizalmának megőrzése, valamint a gazdák ökológiai termelésre való áttérésének megkönnyítése.

2.9 Az Európai Bizottság azt javasolja, hogy a termelésre és az ellenőrzésre vonatkozó jelenlegi kivételek jelentős részének eltörlésével erősítsék meg és harmonizálják az Európai Unión belül és az importtermékekre alkalmazott előírásokat, új exportelőírások bevezetése révén kezeljék jobban a biotermékek kereskedelmének nemzetközi dimenzióját, végül a kockázatokra alapozva tegyék hatékonyabbá az ellenőrzéseket.

2.10 Az Európai Bizottság egyik kulcsfontosságú célkitűzése a mezőgazdasági kistermelők ökológiai termelésre való átállásának megkönnyítése, felajánlva számukra a csoportos tanúsítás rendszeréhez való csatlakozás lehetőségét, valamint a joganyag egyszerűsítése, hogy csökkenjenek a gazdálkodókra nehezedő adminisztratív költségek és növekedjen az átláthatóság.

3. Általános és konkrét megjegyzések

3.1 Az EGSZB egyetért azzal, hogy orvosolni kell a jelenlegi rendszer hiányosságait. Így például az egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében, és hogy megerősödjön a fogyasztóknak a biogazdálkodásba vetett bizalma, elengedhetetlen a kisméretű gazdaságoknak az ökológiai termelésre való ösztönzése és az adminisztratív terhek csökkentése.

3.2 Az ökológiai termelésre vonatkozó minőségi normák megállapításával és a kézi feldolgozásra vonatkozó szigorúbb szabályok bevezetésével növelhető a fogyasztók bizalma, és indokoltá tehető a hagyományos termékekkel szembeni árkülönbözet is. Ugyanakkor nem szabad megfeledkezni arról, hogy a szabályok betartására törekedő kisgazdaságok gazdasági nehézségekkel találkozhatnak.

3.3 Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy egyértelműen jelezze azt, hogy a jelenleg hatályos jogszabály főbb pontjai át fognak kerülni az új rendeletbe – nem pedig a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokba –, és érvényben maradnak. Megfelelő időben és az érdekeltekkel konzultálva, meg kell majd vizsgálni, hogy melyek azok az esetek, ahol végrehajtási aktusra, és melyek, ahol felhatalmazáson alapuló jogi aktusra van szükség.

⁽¹⁾ Morison, J., Hine, R. and Pretty, J., 2005. Survey and Analysis of Labour on Organic Farms in the UK and Republic of Ireland. International Journal of Agricultural Sustainability Volume 3 (1).

3.4 Az EGSZB jelzi, hogy a biogazdálkodás összeegyeztethetetlen a genetikailag módosított termékeknek a termelési folyamatban való alkalmazásával, és azzal, hogy a biológiai gazdaságokban és közelükben genetikailag módosított növényeket termesztnek.

3.5 Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe a beporzásról szóló tudományos kutatásokat. A beporzás, amely az évmilliók alatt a virágos növények megtermékenyítésére alakult ki, a beporzó, főként a háziméh (*Apis mellifera*) repülési távolságán belül, véletlenszerűen történik, miközben napjainkban a beporzó genetikailag módosított géneket tartalmazó virágport is szállíthat. A tudományos vizsgálatok⁽²⁾ például megállapítják, hogy a háziméh, amely az egyik legfontosabb beporzást végző állat, akár 14 kilométert is repülhet.

3.6 Az EGSZB attól tart, hogy a mezőgazdasági termelőkre jelentős többletköltségek hárulhatnak, amennyiben – elsősorban a 2006/125/EK irányelvben előírtaknak megfelelően – külön határértékeket vezetnek be a biogazdálkodásból származó termékekre. Ez akadályozná vagy meggátolná az ágazat sikeres fejlődését, és mindenekelőtt a biogazdálkodás kistermelőit érintené. Az EGSZB abból indul ki, hogy a biogazdálkodók pontosan ugyanazoknak az időjárási körülményeknek vannak kitéve, mint minden egyéb gazdálkodó. Ezért el kellene tekinteni a külön határértékektől. A fogyasztóvédelmet nem szabadna kettéosztani.

3.7 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a hagyományos mezőgazdasági termelésből származó termékekkel összehasonlítva a biogazdálkodásból származó termékek esetében a szermaradványok szintje alapján véve alacsonyabb, mindeddig azonban még nem határozták meg a szermaradványok megengedett szintjét. Az EGSZB ezért kiindulási pontként azt ajánlja, hogy készítsenek egy hatásvizsgálatot is magában foglaló részletes tanulmányt. Az EGSZB egyébként kiemeli, hogy az európai laboratóriumok felszerelését, az alkalmazott módszereket vagy azokat a szinteket tekintve, amelyeknél az engedélyeket kibocsátó intézmények visszavonják az engedélyeket, nem léteznek európai szinten egységesített szabályok. E harmonizációnak meg kellene előznie annak az európai szintnek a bármilyen formájú meghatározását, amelynek esetében visszavonják az engedélyeket. E kezdeményezést feltétlenül össze kellene kapcsolni egy európai kártalanítási/kompenzációs mechanizmus bevezetésével azon termelők részére, akik véletlenszerű vagy továbbterjedő fertőzések következtében szenvednek el veszteségeket.

3.8 Az EGSZB összességében meg tudja érteni, hogy az Európai Bizottság az ökológiai termelésre való teljes áttérést tűzi ki célul. Mindazonáltal számos olyan vegyes gazdaság létezik jelenleg, ahol a területek egy részét az ökológiai termelésre vonatkozó követelmények tiszteletben tartásával kezelik, a területek másik részén pedig hagyományos módon gazdálkodnak. A jogalkotási javaslat szerint 2017-ig fokozatosan fel kellene számolni ezeket a vegyes gazdaságokat. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy sok gazdaság számára nehézséget fog okozni a teljes birtok átalakítása. Emellett az is nagyon bizonytalan, hogy ennek az elvnek a merev alkalmazása milyen következményekkel járhat. A birtokok stratégiai jellegű feldarabolása vagy a biogazdálkodással való felhagyás gyakoribbá válása inkább kontraproduktív lenne. Az EGSZB ezért azt ajánlja, hogy bizonyos esetek vonatkozásában maradjon meg a rugalmasság.

3.9 Az EGSZB azt javasolja, hogy a párhuzamos termelés sajátos eseteiben (biotermékeket és hagyományos termékeket előállító gazdaságok) tartsák meg a kivételeket. A kivételek alkalmazásának elmaradása fékezheti a biogazdálkodás fejlődését. A következő esetekben kell kivételeket alkalmazni: 1) azoknak a tudományos intézeteknek az esetében, amelyek mind a bio-, mind a hagyományos gazdálkodás területén készítenek tanulmányokat; 2) a nem élelmiszeripari termékek esetében. Például az agroturizmussal foglalkozó gazdaságokban, amelyek számára biztosítani kellene, hogy hagyományos hátszlovakat tartsanak; 3) személyes fogyasztásra, például azokban a növénytermesztő gazdaságokban, ahol a tulajdonosnak saját szükségletre van néhány tehene vagy csirkéje; 4) olyan gazdaságok esetében, amelyek eltérő földrajzi térségben helyezkednek el: ha a földek és a gazdasági épületek egy része a hegyvidéken van, míg a másik fele a völgyben, vagy ha egykori két gazdaság, melyek több tíz kilométerre vannak egymástól, egyesül, és biztosítják, hogy a biotermékeket a hagyományos termékek ne fertőzzék meg; 5) az élő növények, főként a gyümölcsösök, a szőlőültetvények, az illatszerek készítése során használt növények stb. esetében; 6) az olyan kultúrák esetében, amelyek nem kerülhetnek be a biogazdálkodásba.

⁽²⁾ Displaced honey bees perform optimal scale-free search flights Andrew M. Reynolds, Alan D. Smith, Randolph Menzel, Uwe Greggers, Donald R. Reynolds, and Joseph R. Riley, Rothamsted Research, Harpenden, Hertfordshire AL5 2JQ United Kingdom, Freie Universität Berlin, FB Biologie/Chemie/Pharmazie, Institut für Biologie – Neurobiologie, Königin-Luise-Str. 28/30, 14195 Berlin, Germany, Natural Resources Institute, University of Greenwich, Chatham, Kent ME4 4TB United Kingdom Ecology, 88(8), 2007, pp. 1955-1961.

3.10 A biogazdaságokban sok szinten szigorúbb állatjóléti szabályokat kell bevezetni, mint a hagyományos gazdaságokban. Az EGSZB azt ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy alaposan vizsgálja meg a biotermelőkkel szembeni elvárásokat, és vegye fontolóra kivételek bevezetésének lehetőségét, amelyek a biogazdaságokban élő állatok jólétével összefüggő tiltásokra vonatkoznak (farokkurtítás, megkötve tartott állatok stb.). Példának okáért, az EU számos tagállamában, sok éves szelekciós tevékenység eredményeként olyan hagyományos juhajtók jöttek létre, amelyek számára a farokkurtítás elengedhetetlen, mivel ennek hiányában a hosszú fark szenvedést okoz az állatnak. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy bizonyos tiltások, illetve a kivételek alkalmazásának a hiánya az állatok jólétének kárára lehet, amennyiben megakadályozzák a helyi fajtáknál hosszú idő óta alkalmazott hagyományos tenyésztési előírások és módszerek alkalmazását. A tiltások még bizonyos tenyésztett fajok kihalásához is vezethetnek, ami a genetikai erőforrások szempontjából jelentős veszteség lenne.

3.11 A nem biológiai eredetű vetőmagok használatát engedélyező kivételt fokozatosan felszámolják 2021-ig. A biogazdálkodók szervezetei szerint számos országban a sajátos fajtákat termesztő gazdálkodók számára nem lesz könnyen megvalósítható az, hogy 2021-ig 100 %-ban biológiai eredetű vetőmagvakat használjanak. Azoknak a nehézségeknek a megelőzése érdekében, amelyekkel a biogazdálkodók szembesülnek majd e területen, az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy pontosítsa a rendeletjavaslatot; a kivételeket ugyanakkor csak azokra a kultúrákra kellene alkalmazni, melyek számára nem áll rendelkezésre az éghajlatnak és a helyi körülményeknek megfelelő vetőmag a piacon.

3.12 Az Európai Bizottságnak e cél megvalósítására támogatási mechanizmusokról kell gondoskodnia a vetőmagtermelés fejlesztése érdekében, és olyan rendelkezésekkel kell kiegészítenie a jogszabályt, amelyek lehetővé teszik a célkitűzés elérését, vagyis a biológiai eredetű növényi szaporítóanyagok és vetőmagok kizárólagos használatát.

3.13 Kiemelt figyelmet kell szentelni a biológiai eredetű vetőmagok piacával kapcsolatos más szempontoknak is. Így például nem korlátozható a gazdálkodók azon joga, hogy egymás között vetőmagot cserélhessenek, mivel ez alapvető feltétele annak, hogy el lehessen érni a 100 %-ban biológiai eredetű vetőmagok használatát. E csere nélkül nem valósulhat meg a gazdálkodók által helyi szinten végzett szelekció. E válogatás révén a gazdálkodók olyan, egy konkrét régió helyi éghajlati viszonyaihoz alkalmazkodott fajtákhoz juthatnak hozzá, amelyeket ásványi trágyák és növényirtó szerek nélkül termesztethetnek, tiszteletben tartva a hagyományokkal és az éghajlattal kapcsolatos különbségeket, valamint a termelés nemzeti sajátosságait.

3.14 Az EGSZB felhívja a figyelmet a fajtanyilvántartásban nem szereplő fajták és kultúrák ökotípusainak jelentőségére a biogazdálkodásban. Hasznos lenne a gazdálkodók vetőmagtermelésben és az új fajták kutatásában játszott szerepének megerősítése. Az egyik megemlített fő érv a biológiai eredetű vetőmagok hiánya, nevezetesen a zöldségek esetében. A hagyományos gazdálkodásban a globális piac számára fontos termékeken van a hangsúly, vagyis a multinacionális vállalatok tulajdonát képező hibrid fajták globális szintű használatán. Ezeket – amint az közismert – hagyományos módon termesztik, és az ökológiai termelésben nem használhatók.

3.15 Az új uniós ökológiai termelési logó még nem eléggé ismert. A nemzeti ökológiai termelési logók fontosak a fogyasztók számára, és fenn kellene tartani használatukat. Az EGSZB ezért javasolja, hogy a rendeletben nem szereplő állatfajok (például szarvas, fűrj, vaddisznó) és a közétkeztetés esetében biztosítsák a tagállamok számára a lehetőséget magasabb szintű elvárások, valamint nemzeti vagy magán normák meghatározására.

3.16 Az EGSZB egyetért a harmadik országokból származó termékek szigorúbb ellenőrzésének szükségességével, hogy biztosítani lehessen az EU követelményeinek való megfelelésüket. Az importtermékek ellenőrzését erősíteni lehetne, ha a harmadik országokbeli ellenőrző szervek elismerését a megfelelőségtől, nem pedig az egyenértékűségtől tennék függővé. Mindazonáltal még nem vették számban a biotermékek uniós nemzeti piacait érintő mindazon potenciális negatív következményt, amely az egyenértékűség megfelelésséggel való felváltásából származhat. Így pl. a Japánban 2001-ben bevezetett új importszabályok visszaeséshez vezettek a biotermékek nemzeti piacán. Elengedhetetlen egy részletesebb hatástanulmány.

3.17 A harmadik országokkal való kereskedelmet és kereskedelmi megállapodásokat illetően az EGSZB szükségesnek tartja, hogy az EU-ba irányuló export részét képező termékek az európai ökológia termelés esetében meghatározott magas szintű termelési normáknak feleljenek meg. Az EGSZB támogatja a terméktételekre vonatkozó, biztos adatbázisokon nyugvó elektronikus tanúsítási rendszer bevezetését, amely szabálysértés esetén lehetővé tenné a tagállamok számára a gyors reagálást, leállítva a nem megfelelő termékek forgalmát.

3.18 Az EGSZB abból indul ki, hogy a transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerségi megállapodásról és más egyezményekről folyó tárgyalások keretében az EU ökotermékekre vonatkozó előírásait nem szabad veszélyeztetni, illetve az ökotermékek előállítására, értékesítésére és tanúsítására alkalmazandó feltételek nem fogják újra vita tárgyát képezni, illetve nem fognak módosulni.

3.19 A biogazdálkodás olyan termelési mód, amelyet a termelés folyamata határoz meg; nem lehet tehát olyan végtermékekkel jellemezni, amelyek egy vagy több meghatározott normának megfelelnek. Fontos tehát, hogy az ellenőrzés továbbra is a folyamatokra irányuljon.

3.20 Az EGSZB támogatja, hogy fennmaradjanak a gazdaságokban végzett éves ellenőrzések, és úgy véli, hogy ezeknek az ellenőrzéseknek a kockázatelemzés elvére kell épülniük, amely megközelítést uniós szinten kell harmonizálni. Az ellenőrzés költségeinek arányosaknak kell lenniük, hogy ne növeljék a biogazdálkodók kiadásait, és hogy a fogyasztók ésszerű áron szerezhessék be a biotermékeket. A gazdaságokban végzett ellenőrzések gyakoriságát azonban, amennyiben az ellenőrzési rendszer keretében a kockázatalapú ellenőrzési megközelítés biztonságosnak és hitelesnek bizonyul, ki kell igazítani.

3.21 Az EGSZB az Európai Bizottság javaslatával összhangban támogatja a csoportos szintű engedélyezést a kis gazdaságok esetében, annak érdekében, hogy csökkenjenek az ellenőrzési és tanúsítványi költségek, valamint a kapcsolódó adminisztratív megkötések, és hogy az uniós gazdáknak a harmadik országokbeli szereplőkkel egyenlő versenyfeltételeket biztosítsanak. Az EGSZB ugyanakkor megjegyzi, hogy összetett feladatról van szó, amelyet fokozatosan kell megvalósítani.

3.22 Az EGSZB helytelennek tartja azoknak a jogszabályokban szereplő rendelkezéseknek a törlését, amelyeknek köszönhetően a viszonteladók kivételeket élvezhetnek, mivel így az előrecsomagolt biotermékeket árusító kereskedelmi vállalatoknak tanúsítványra lesz szükségük. Ez a követelmény a biotermékek kereskedelmét hátráltatná, csökkentené az árusítóhelyek számát és a fogyasztók hozzáférését ezekhez a termékekhez. Így abban az esetben, ha csak az évszaknak megfelelő bizonyos biotermékeket árusíthatnának, a kisebb üzletek üzemeltetői úgy is dönthetnének, hogy nem kívánnak a számukra a biotermékek árusítását lehetővé tevő tanúsítvány beszerzésére pénzt költeni.

3.23 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy uniós szintű intézkedésekre van szükség a piacfelügyelet terén annak érdekében, hogy össze lehessen gyűjteni a különböző termékeknek az uniós piacon való hozzáférhetőségére és a piaci tendenciákra vonatkozó információkat, nevezetesen a biológiai eredetű vetőmagoknak a különböző tagállamokban való hozzáférhetősége vonatkozásában.

3.24 Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottságnak azt a szándékát, hogy cselekvési tervet kíván kidolgozni az Európai Unión belüli ökológiai termelés fejlesztésére és ennek célkitűzéseire; megjegyzi azonban, hogy ez a terv nagyon általános és hiányos. Elengedhetetlen az Európai Bizottság által a cselekvési tervben javasolt intézkedések egyértelmű és pontos meghatározása. Például bizonyos területeken az Európai Bizottság csupán javasolni, tanácsolni, támogatni, mérlegelni vagy ösztönözni fog, holott a termelők és a társadalom konkrét lépéseket vár.

3.25 Az EGSZB úgy véli, hogy a cselekvési terv egyik prioritása a biotermelők, a hagyományos termelők és a géntechnológiával módosított növényeket előállító termelők együttes fennállása kellene, hogy legyen, hiszen a cél a GMO-k általi fertőzés kockázatának a csökkentése. Csak a kellő időben lezajló, személyek közötti kommunikációval, a létező problémák megvitatásával és a megoldások megkeresésével érhetők el eredmények és biztosítható a különböző területek együttes fennállása. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy biztosítsa a szükséges eszközöket az érdekelt felek tájékoztatására és a döntéshozatali folyamatba történő bevonásukra.

3.26 A figyelem felkeltése a cselekvési terv által a biogazdálkodás támogatására kilátásba helyezett európai eszközökre nem lesz elegendő az EU biotermelői versenyképességének vagy a termelési volumenjének a növelésére. Az EGSZB egy, az EU által finanszírozott kampányt javasol, melynek révén több információt lehetne közölni az európai biotermelési rendszerről és a biotermékek új európai logójáról.

3.27 Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak nagyobb mértékben kellene támogatnia a fiatalok szakmai képzését, az egész életen át tartó tanulást, valamint az innovációt a biogazdálkodás területén a vidékfejlesztési és más európai programok keretében biztosított eszközök révén. Az EGSZB azt ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy egészítse ki a jogszabályokat és a megfelelő programokat azzal, hogy támogatási lehetőséget biztosít a szakképző iskoláknak, középiskoláknak és egyéb oktatási intézményeknek a biogazdálkodás terén megvalósuló képzésre és innovációra.

3.28 Emellett a biogazdálkodás jó belépési pontnak bizonyul a fiatalok számára a mezőgazdasági tevékenység megkezdéséhez. Az új informatikai és kommunikációs technológiák fejlődése és a városi fiataloknak a biogazdálkodáson keresztül történő bekapcsolódása komoly lehetőségeket nyújt arra, hogy ez az ágazat a hátrányos helyzetű térségekben a fejlődés motorjává váljon.

Kelt Brüsszelben, 2014. október 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Henri MALOSSE